

Innst. 45 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:166 S (2010–2011)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Bård Høksrud, Per Arne Olsen, Ulf Leirstein, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Arne Sortevik og Oskar J. Grimstad om å styrke oljevernberedskapen

Til Stortinget

Sammendrag

I representantforslaget fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag for Stortinget om hvordan oljevernberedskapen kan styrkes langs hele kysten på bakgrunn av erfaringene fra grunnstøtingene av skipene «Godafoss» og «Full City»».

For nærmere begrunnelse av forslaget vises til dokumentet.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Anne Marit Bjørnflaten, Susanne Bratli, Freddy de Ruiten, Gorm Kjernli, Magne Rommetveit og Tone Merete Sønsterud, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Åshild Karoline Haugland, Bård Høksrud og Arne Sortevik, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Lars Myraune og Ingjerd Schou, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, fra Senterpartiet, Janne Sjelmo Nordås, og fra Kris-

telig Folkeparti, lederen Knut Arild Hareide, viser til vedlagte uttalelse, datert 19. august 2011, fra Fiskeri- og kystdepartementet v/ statsråden i saken.

Komiteen vil understreke viktigheten av en god oljevernberedskap. Kystmiljøet vårt er sårbart og må vernes mot skade. De negative konsekvenser som kan oppstå som følge av petroleumsaktiviteten og skipstrafikken langs norskekysten, må håndteres på best mulig måte. Vår oljevernberedskap er derfor et viktig redskap som bør ha høy prioritet. Komiteen understreker videre at føre-var-prinsippet må vektlegges i miljøpolitikken. Det må arbeides målrettet for å forebygge forurensning og utslipp. Likevel er det viktig å ha et beredskapssystem for oljevern med kort responstid og moderne utstyr for å bekjempe akutt forurensning, dersom uhellet først er ute.

Komiteen viser til at i uttalelsen fra Kyst- og fiskeridepartementet v/statsråden, datert 19. august 2011, fremgår det at Kystverket 4. juli 2011 har forelagt Fiskeri- og kystdepartementet en analyse av oljevernberedskapen. Analysen slår fast at en rask respons ved oljesøl har stor betydning for mulighetene til å begrense oljens spredning og dermed miljøskadene. Videre fremholder analysen at god grunnberedskap i de ulike beredskapsregionene, adekvat tilgang på fartøysressurser, tilstrekkelig antall kompetent personell og god ledelse også er viktige suksesskriterier i oljevernoppdrag.

Komiteen merker seg at analysen, forelagt Fiskeri- og kystdepartementet 4. juli 2011, inkluderer evalueringsrapporter fra gjennomførte aksjoner, herunder etter forlisene av henholdsvis MV «Full City», MS «Server» og MS «Rocknes».

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, peker på de viktige erfaringene en har

høstet fra ulykkene der «Godafoss» og «Full City» var involvert. Under førstnevnte havari tok det seks timer før det var oljelenser på plass. Flertallet vil derfor spesielt bemerke viktigheten av å få på plass såkalte «speedlektere», slik at responstiden ved oljeutslipp kan kortes ned. Den svenske sjøredningen har investert i 25 speedlektere som kan slepes i inntil 30 knop. I Norge har Redningsselskapet testet slike «speedlektere», og slått fast at responstiden ved «Godafoss»-forliset kunne ha blitt kuttet til en tredjedel ved bruk av slike lektere.

Flertallet viser til et tidligere representantforslag fra Fremskrittspartiet som omhandler samme tema, jf. Dokument 8:13 S (2009–2010). Det vises også til Stortingets behandling av Prop. 86 S (2010–2011) om oljevernaksjonen i forbindelse med «Godafoss»-grunnstøtingen, jf. Innst. 342 S (2010–2011) av 19. mai 2011.

Flertallet mener at det fortsatt er et stort behov for å forbedre oljevernberedskapen i Norge. Flertallet peker også på situasjonen som ser ut til å oppstå på bakgrunn av regjeringens forslag i statsbudsjettet for 2012 angående støtte til Redningsselskapets drift. Flertallet har merket seg at Redningsselskapet søkte om et tilskudd på 75 mill. kroner fra Fiskeri- og kystdepartementet for 2012, men at forslaget i Prop. 1 S (2011–2012) lyder på 44,4 mill. kroner, en økning på 1,1 mill. kroner fra saldert budsjett 2011.

Flertallet har også merket seg at den årlige kompensasjonen til Redningsselskapet fra Norsk Tipping blir redusert med 8,6 mill. kroner. Resultatet ser bl.a. ut til å være at to av redningsskøytene legges ved kai. Flertallet frykter at en slik reduksjon av den generelle beredskapen langs kysten og til havs også svekker oljevernberedskapen. Flertallet mener at det derfor bør utredes hvordan man kan opprettholde og styrke oljevernberedskapen.

Flertallet har under høring om statsbudsjettet for 2012 merket seg følgende utsagn fra Landsorganisasjonen i Norge (LO):

«LO vil understreke at det fortsatt er behov for en markant styrking av den totale oljevernberedskapen langs hele norskekysten.»

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag for Stortinget om hvordan oljevernberedskapen kan styrkes langs hele kysten på bakgrunn av erfaringene fra grunnstøtingene av skipene «Godafoss» og «Full City».

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet føreset at departementet, etter gjennomgang av analysen av oljevernberedskapen, føreteik ei nærare vurdering av Kystverket sine tilrådingar. Tilrådingar som har økonomisk kostnad vert å ta opp i samband med dei årlege budsjetta.

Desse medlemene set fram følgjande forslag:

«Dokument 8:166 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Bård Hoksrud, Per Arne Olsen, Ulf Leirstein, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Arne Sortevik og Oskar J. Grimstad om å styrke oljevernberedskapen – vert å leggje ved protokollen.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser for øvrig til begrunnelsen som er gitt i representantforslaget fra Fremskrittspartiets, jf. Dokument 8:166 S (2010–2011).

Forslag fra mindretall

Forslag frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Forslag 1

Dokument 8:166 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Bård Hoksrud, Per Arne Olsen, Ulf Leirstein, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Arne Sortevik og Oskar J. Grimstad om å styrke oljevernberedskapen – vert å leggje ved protokollen.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen viser ellers til representantforslaget og merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag for Stortinget om hvordan oljevernberedskapen kan styrkes langs hele kysten på bakgrunn av erfaringene fra grunnstøtingene av skipene «Godafoss» og «Full City».

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 10. november 2011

Knut Arild Hareide

leder

Ingjerd Schou

ordfører

Vedlegg**Brev fra Fiskeri- og kystdepartementet v/statsråden til transport- og kommunikasjonskomiteen, datert 19. august 2011**

Dokument 8:166 S(2010:2011) representantforslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Bård Hoksrud, Per Arne Olsen, Ulf Leirstein, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Arne Sortevik og Oscar J. Grimstad om å styrke oljevernberedskapen

Jeg viser til brev av 23. juni 2011 fra Stortingets transport- og kommunikasjonskomité, hvor det bes om en uttalelse til ovennevnte dokument. I dokumentet fremmes følgende forslag:

”Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag for Stortinget om hvordan oljevernberedskapen kan styrkes langs hele kysten på bakgrunn av erfaringene fra grunnstøtingene av skipene ”Godafoss” og ”Full City”.”

Kystverket har, på oppdrag fra Fiskeri- og kystdepartementet, nylig gjennomført en helhetlig miljørisiko- og beredskapsanalyse knyttet til akutt forurensning fra skipstrafikk. Beredskapsanalysen, som ble forelagt departementet 4. juli i år, er også publisert på Kystverkets nettside. Den bygger på resultatene fra gjennomførte analyser om sannsynlighet for oljeutslipp fra skipsfart og miljørisiko ved akutt forurensning.

Nærmere om beredskapsanalysen

I beredskapsanalysen ses den samlede private, kommunale og statlige beredskapen i sammenheng. Vurderingene er basert på komplette beredskapssystemer for ulike aksjonsfaser. Disse systemene omfatter nødvendig materiell, fartøy og opplært personell som må være tilgjengelig for å kunne igangsette oppsamling av olje.

Inngangsdata til analysen er blant annet basert på evalueringsrapporter fra gjennomførte aksjoner, herunder etter forlisene av henholdsvis MV ”Full City”, MS ”Server” og MS ”Rocknes”. Dette har vært viktige inngangsdata både ved simulering av oljeutslipp og ved gjennomføring av separate analyser.

Analysen er delt i to: én del om grunnberedskap og én om forhøyet beredskap.

Grunnberedskapen skal kunne håndtere de hyppigst forekommende utlippene som utløser en statlig aksjon. Sannsynlighetsanalysen viser at utlippene domineres av kystnære utlipp av drivstoff på opptil 400 tonn. Det er i beredskapsanalysen anbefalt at grunnberedskapen skal være dimensjonert til å hånd-

tere et slikt utslipp når som helst og hvor som helst langs kysten.

Forhøyet beredskap skal kunne håndtere alvorlige utlipp i områdene med høyest miljørisiko. På bakgrunn av sannsynlighetsanalysen og sårbarhetsdata er det identifisert sju områder med særlig høy miljørisiko. For hvert av disse områdene er det definert et alvorlig utslippsscenario, som ligger til grunn for dimensjonering av den forhøyede beredskapen. Effekten av oljeverniltak (tre ulike tiltakspakker og tre ulike responstider) er simulert for hvert av scenarioene. På bakgrunn av simuleringene og en kostnøttevurdering av resultatene med de ulike tiltakspakkene og responstidene, gir analysen et anbefalt beredskapsnivå.

Alle scenarioene som er studert viser at rask respons har stor betydning for mulighetene til å begrense oljens spredning og dermed miljøskadene. God grunnberedskap i beredskapsregionene, tilgang på fartøysressurser, tilstrekkelig antall kompetent personell og god ledelse er videre identifisert som viktig for utfallet av aksjoner.

Det er deretter gjennomført en gap-analyse for både grunnberedskap og forhøyet beredskap. Gap-analysen sammenlikner dagens beredskap med anbefalt nivå, og gir anbefalinger om tiltak.

Oppfølging av Kystverkets miljørisiko- og beredskapsanalyse

Kystverkets beredskapsanalyse er et viktig grunnlag for dimensjonering av statens beredskap mot akutt forurensning fra skipsfarten. Analysen utgjør etter min mening en svært grundig utredning og gir mange gode innspill og et godt grunnlag for regjeringens videre arbeid på dette området. Erfaringer fra tidligere aksjoner er med i grunnlaget for analysen, samtidig som det er gjort simuleringer ved hjelp av et modellbasert analyseverktøy for å studere effekten av operasjonelle tiltak etter et oljeutslipp. Jeg ser derfor i denne omgang ikke behov for en ytterligere utredning. Departementet går nå grundig gjennom analysen og gjør en nærmere vurdering av Kystverkets tilrådninger. Anbefalinger som har en økonomisk kostnad vil tas opp i regjeringens årlige budsjettbehandlinger, og bevilgningsforslag vil bli forelagt for Stortinget på ordinær måte.

Når det gjelder forslagsstillernes kommentar vedrørende behovet for slepebåtberedskap, har regjeringen som kjent bedt Kystverket gjennomføre en ny og samlet vurdering av den statlige slepeberedskapen

(konseptvalgutredning). I tråd med statens kvalitetssikringssystem for store anskaffelser, skal slike konseptvalgutredninger gjennom en ekstern kvalitetssik-

ring (KS1) før et eventuelt forprosjekt og endelig kvalitetssikring (KS2) kan gjennomføres.